

μόν·. Ἐπιστεύετο, ὅτι ὁ βάσκανος ὀφθαλμοὺς ἐβλαπτε κυρίως τοὺς παῖδας καὶ τὰ κτήνη, ὁ Βιργίλιος λέγει·

nescio quis teneros oculos
fascinat agnum.

Κατὰ τῆς βασκανίας μετεχειρίζοντο διάφορα φυλακτήρια (προσθέματα), ὧν κοινότερον ἦν ὁ φαλλός· ταῦτα δ' ἀνῆρτων περὶ τὸν τραχήλον τῶν παίδων. Ὁ Πλίνιος ἔτι φησὶν, ὅτι εἰς τοὺς κήπους καὶ τὰς ἐστίας ἐτίθεντο κατὰ τῆς βασκανίας σατυρικά σύμβολα. Ἐκ τοῦ Πολυδεύκους μαθητόμενον, ὅτι οἱ χαλκεὺς συνήθιζον νὰ καταρτῶσιν ἢ νὰ ἐπιπλάττωσι πρὸ τῶν καμίνων αὐτῶν βασκάνια τοιαῦτα „ἐπὶ φθόνου ἀποτροπῇ“ πρὸς τοῦτο ἐνίοτε μετεχειρίζοντο καὶ ἄλλου εἶδους βασκάνια· ὁ Πεισίστρατος εἶχεν ἀνηρτημένην ἔμπροσθεν τῆς ἀκροπόλεως, ὡς προφυλακτήριον κατὰ τῆς βασκανίας, ὁμοίωμα ἀκρίδος. Ἄλλοι ἔπτυον τρεῖς εἰς τὸν κόλπον, ὡς αἰεὶ ἐφοβοῦντο τὸν βάσκανον ὀφθαλμόν. Οἱ Ῥωμαῖοι εἶχον θεὸν Βάσκανον (Fascinus) κατὰ τῆς βασκανίας, θεραπευόμενον ὑπὸ τῶν Ἑστιάδων. Ὁμοίωμα τοῦ φαλλομόρφου τούτου θεοῦ ἐκρεμάτο ὑπὸ τὰ θριαμβευτικὰ ἄρματα τῶν θριαμβευόντων στρατηγῶν, ἵνα μὴ βασκανηθῶσι.

Ὡς περὶ γὰρ παρά τε τοῖς ἀρχαίοις Ἑλλήσι καὶ τοῖς Ῥωμαίοις ἦν ἐν χρήσει τὰ βασκάνια, οὕτω καὶ παρά τοῖς Ἀφρικανοῖς ὑπάρχει μεγάλη περιεκτομανία. Ἡ χρῆσις τῶν περιόπτων (φυλακτῶν) καὶ τὸ ἔθος τοῦ περιβάλλεσθαι πάντας διὰ τοιούτων ἐπεκράτει ἀνεκάθεν παρὰ τοῖς Ἀφρικανοῖς καὶ ἰδίᾳ τοῖς κατοικοῖς τῆς Βαρβαρίας. Ἀπαντες οἱ κάτοικοι ἀπὸ μικροῦ ἕως τοῦ μεζόνος, ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες μετὰ τῶν θυγατέρων αὐτῶν ὀφείλουσι φέρειν φυλακτά, ἅπερ ἀραβιστὶ καλοῦνται χαμαῖλ. Πάντες οἱ χειρώνακτες κρεμάνουσι πρὸ τῶν ἐργαστηρίων τοῦ μὴ βασκαίνειν τὴν ἐργασίαν αὐτῶν βασκάνιον τι, ὅπερ ἔστιν ἀνθρωποειδὲς τε κατασκευασμα βραχὺ παρηλλαγμένον τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν. Ἐν πάσαις τοῖς οἰκίαις αὐτῶν ἀνῆρτηνται τοιούτου εἶδους βασκάνια μετ' ἐπιγραφῆς γεγραμμένης διὰ γραφῆς (χάττι γαρβή) ἐπὶ τινος πίνακος κεχρωματισμένου, ἐφ' οὗ συμπλέκεται τὸ ἐλ-μέλιχι Κερίμι (Θεὸς βοηθός) ὡς καὶ τὸ ἐλ ἱλίον ἵνδ ἄλλαχ (ὁ Θεὸς γινώσκει).

Προκειμένου δὲ περὶ τῶν φυλακτῶν τούτων ἐν γένει φέρε εἰπωμεν ἐν ὀλίγοις καὶ περὶ τῆς κατασκευῆς αὐτῶν καὶ τῶν ἐργαζομένων αὐτά, ἅπερ ἐξ ἰδίας αὐτοψίας καὶ ἀντιλήψεως εἶδομεν κατὰ τὴν ἐν Βαρβαρίᾳ πολυετῇ διαμονῇ ἡμῶν. Ἐν Βαρβαρίᾳ ὑπάρχει ἰδιαιτέρα συντεχνία καλουμένη (ἐσνάφ νουσάχ), ἥτις κατασκευάζει παντὸς εἶδους φυλακτήρια. Ἐπὶ τῶν περιόπτων τούτων φέρονται διάφοροι συμβολικαὶ λέξεις καὶ σήματά τινα καββαλιστικά, ἅτινα γράφονται διὰ γρα-

φῆς (χάττι Ῥεμλή), ἥτις κατὰ τοὺς Ἀσιανολόγους ἀριθμεῖται 16,777 σημεία· διὰ τῶν σημείων τούτων γράφονται χάριτινα δελτία (νουσάχ) ἅτινα περιτέθενται ἐντὸς τεμαχίου πρασίνου ἐριούχου καὶ ῥάπτονται μετασχηματιζόμενα εἰς τριγωνοειδὲς σχῆμα· τοῦτο ἀναρτῶντες διὰ τινος σχοινοῦ φέρουσι ἐπὶ τοῦ τραχήλου αὐτῶν. Πάντα οὖν τὰ περιόπτα ταῦτα, ἐφ' οὗ οἱ Μουραβίται ἀναγνώσκει πρόσφορον τινα εὐχὴν ἐπ' αὐτῶν ἀναρτῶσι καὶ ἐπὶ τοῦ τραχήλου τῶν πασχόντων, διότι πιστεύουσιν αὐτὰ ὡς καθηγιασμένα καὶ ὅτι δύνανται νὰ χρησιμεύσωσι πρὸς ἱασιν ἐκ νόσου, ἢ ἀποσόβῃσιν παντὸς κινδύνου, βασκανίας, ἢ κακοῦ ἐν γένει προσερχομένου ἐκ κακοῦ, ἢ φθονεροῦ ὀφθαλμοῦ.

Τὰ κατασκευαζόμενα ἐκ χαλκοῦ περιόπτα εἰσιν ἐν εἴδει νομισματος διαφόρου μεγέθους καὶ ἐπ' αὐτῶν χαράττουσιν ἀραβικοῖς γράμμασι συμβολικὰς τινὰς φράσεις, ἢ ῥητὰ τῆς Ἱερᾶς βίβλου γράφόμενα πρὸς ἀποσόβῃσιν παντὸς ἐνδεχομένου κακοῦ.

Ἐπειδὴ δὲ ὑπάρχουσι πολλὰ εἶδη νομισματικῶν περιόπτων, ἐφ' ὧν πολλάκις ἐχαράττοντο διάφορα τοιαῦτα ῥητά, διὰ τοῦτο ἐρχόμεθα ἀπαριθμῆσαι τινὰ:

α') ἐπὶ ἐνὸς κεχάρακται ἡ πεντάλφα καλουμένη μέχρι Σουλεϊμάν, ἐφ' ἧς ὑπάρχουσι πέντε στοιχεῖα τοῦ ἀραβικοῦ ἁλφabeth, σημαίνοντα τὸ ἔτος· καὶ περίξ αὐτοῦ γέγραπται τό: πισμίλαχι ῥαχμάνι ῥαχίμι (ἐν ὀνόματι τοῦ οἰκτιρμονος καὶ ἐλεήμονος Θεοῦ).

β') Ἐπὶ ἐτέρου ὑπάρχει τό: Ἀλέφ, Λάμι, Μιμι καὶ κάτωθεν αὐτῶν τὸ ἐλχάμδον λί-λαχη, ῥάπι ἄλλεμίν, ἐλ ῥαχμάν, ἐλ ῥαχίμι (Αἴνος τῷ Θεῷ Κυρίῳ τοῦ Παντός, Οἰκτιρμονι καὶ Ἐλεήμονι).

γ') Ἐπὶ ἐτέρου ὡσαύτως ὑπάρχει κεχαραγμένον τό: ἴννα-λιλλάχη-βε ἴννα-ιλεῖχι ῥάτζιουν (ὁ Θεὸς συγχωρήσαι).

δ') Ἐπὶ ἐτέρου ὑπάρχει τό: Οὐτλου-ποὺλ ἤλμε μίν ἐλμέχδι ἔλ ἔλ-λάχτ (Ζητήσατε παιδεῖν ἀπὸ λίκνου).

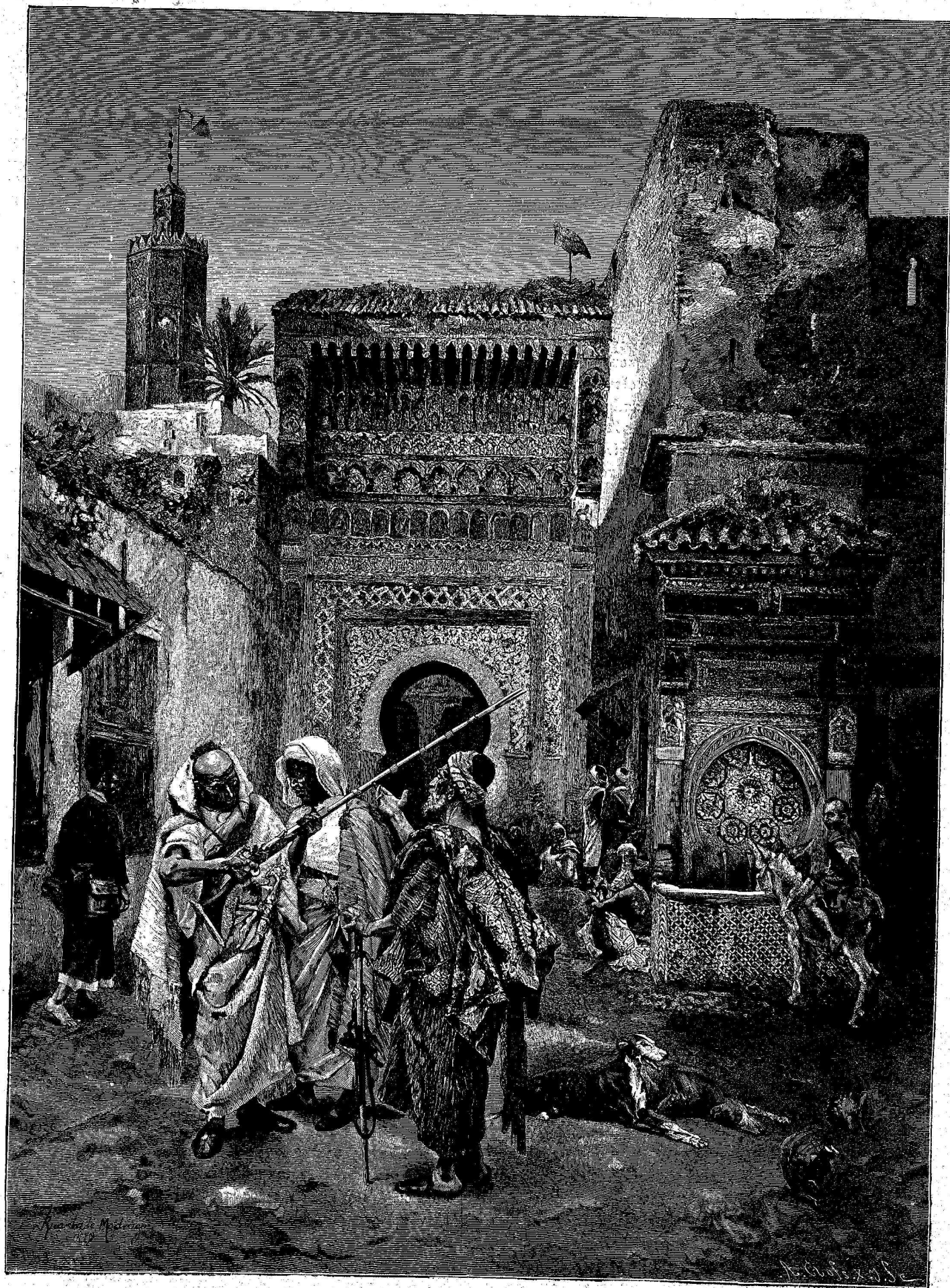
ε') Ἐπὶ ἐτέρου κεχάρακται τό: Ἐλίρτε-κιν πιτέκ-τε-κὴν ἀσάφτουχα, πὴ ἄκ-ἀκὴν. τὸ περιόπτον τοῦτο συνήθως ἀνῆρτηται ἐπὶ τοῦ τραχήλου τῶν παίδων πρὸς ἀποσόβῃσιν τῶν δηγμάτων τῶν κυνῶν.

Ὑπάρχουσι καὶ ἕτερα νομισματικὰ περιόπτα ἐπὶ διαφόρων ἄλλων περιστάσεων, ἅπερ παραλείπομεν λόγῳ συντομίας. Περαιτοῦντες τὴν παροῦσαν ἡμῶν μελέτην λέγομεν τορῶς, ὅτι παρὰ ταῖς μαγρικινὰς φυλαῖς τοσαύτη μεγάλη πίστις καὶ ἀφοσίωσις ὑπάρχει ἐν γένει ἐπὶ τῆς χρήσεως τῶν φυλακτῶν, ὥστε τὰ τοιαῦτα ἀποκαλοῦσι καὶ φυλακτήρια ψυχῆς (χῆρσ-τζάν).

Η ΜΕΛΛΟΥΣΑ ΑΥΤΟΚΡΑΤΕΙΑ ΤΗΣ ΣΙΝΙΚΗΣ.

Ἐαρ ἦτο τοῦ 1886. Τὰ ὕδατα τοῦ πλατυτάτου ποταμοῦ Γιάγκ-Τσεκιάγκ διέσχίζεν ἀτμόπλοον, ὁμοιάζον μᾶλλον πρὸς μεγαλοπρεπὲς μέγαρον, καὶ ἀπὸ τοῦ ἱστοῦ αὐτοῦ ἐκυμάτιζεν ἡ φέρουσα τὸν δράκοντα σημαία. Ἐπὶ τοῦ καταστρώματος εὐρίσκοντο οὐκ εὐάριθμοι εὐρωπαῖοι, ἅπαντες ἐπιδεικνύοντες ζωηρὸν ἐνδιαφέρον πρὸς τινὰ νεαρὰν Κινέζαν, περικυκλούμενην ὑπὸ διαφόρων ἀκολούθων μεταξὺ τῶν ὁποίων εὐρίσκετο καὶ εἰς ἀριστοκρατικὸν ἔχων τὸ ἦθος μανδαρίνος. Ἡ νεαρὰ κυρία ἐφαίνετο μόλις δεκαπενταέτις τὴν ἡλικίαν. Ὁ ἱματισμὸς τις ἐπρόδιδε το ὅθεν κατήγετο ὑψηλὸν καὶ περι-

φανὲς γένος, ἀλλὰ τὸ προσελκῦσαν κυρίως ἐπ' αὐτὴν τὰ βλέμματα καὶ τὴν προσοχὴν τῶν εὐρωπαίων ἦν ὅτι οἱ πόδες τῆς δὲν ἦσαν ὡς οἱ τῶν ἄλλων φιλαρέσκων τῆς Κίνας κυριῶν ἡρωτηριασμένοι καὶ ἐξηρθρωμένοι, ἀλλὰ διετήρουν ἀκόμη τὸ φυσικὸν αὐτῶν μέγεθος καὶ εἶδος. Οἱ λεπτοὶ τοῦ προσώπου τῆς χαρακτῆρες ἐνεῖχον οὐκ ὀλίγην χάριν καὶ διὰ τῆς δικυγείας τῆς χοιρᾶς τῆς ἐπιδερμίδος τῆς ἡδύνατο νὰ προκαλέσῃ τὸν φθόνον πολλῶν γυναικῶν τῆς Εὐρώπης. Ὁ προβεβηκὸς τὴν ἡλικίαν καὶ σεβαστὸς μανδαρίνος, παρὰ τὸ πλεῦρον τοῦ ὁποῖου περιεπάτει ἐπὶ τοῦ καταστρώματος ἡ νεαρὰ κόρη, δὲν

ΑΓΟΡΑ ΕΝ ΦΕΖ.

Κατά τὴν ἐλαιογραφίαν τοῦ de Madrazo.

ἦτο ἄλλος τις, παρὰ αὐτὸς ὁ γενικὸς διοικητὴς τοῦ Κιανσῆ, ὀνόματι Τσέγκ-κουο-χουάν, ἡ δὲ νεάνις ἦτο θυγάτηρ του. Ἀμφότεροι εἶχον ἐπιβιβασθῆ τοῦ ἀτμοπλόου „Κιάγκ“, ὁρμώμενοι ἐκ τῆς πρωτευούσης τῆς ἐπαρχίας Κιανσῆ-Νανσάγκ, καὶ κατηυδύνοντο ἤδη πρὸς τὴν Σαγγάην, ὅπως ἐντεῦθεν τραπῶσι τὴν πρὸς τὸ Πεκῖνον ἀγούσαν. Ἀλλ' ὁ σκοπὸς τοῦ ταξιδίου τούτου ἦτον ὁ ἐξῆς. Ὁ νεαρὸς τῆς Κίνας αὐτοκράτωρ Κουάγκ-Χσὺ μόλις εἶχεν ἡδὴ ὑπερβῆ τὸ 16. τῆς ἡλικίας του ἔτος· καὶ κατὰ τὸ ἀρχαῖον τῆς χώρας ἔθιμον προσεκλήθη ὑπὸ τῆς μητρὸς του, τῆς ἀντιβασιλείσης, νὰ ἐκλέξῃ σύζυγον καὶ συγχρόνως τὸν συνήθη ἀριθμὸν τῶν τριάκοντα καὶ δύο συνένων γυναικῶν. Διὰ τοὺς γάμους λοιπὸν τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Κίνας εἶχεν ἐκδοθῆ τὸ ἔαρ τοῦ παρελθόντος ἔτους διάταγμα, δι' οὗ προσεκαλοῦντο εἰς τὴν πρωτεύουσιν αἱ ἀπὸ 12 μέχρι 16 ἐτῶν ἡλικίαν ἔχουσαι θυγατέρες τῶν εἰς τοὺς Πα-χι-χι-υὲν ἀνηκουσῶν οἰκογενειῶν, ἡτοί εἰς τοὺς ἀπογόνους τῶν μαχητῶν, οἵτινες εἶχον συμμετάσχει εἰς τὴν ἐν Κίνα εἰσβολὴν τῶν Τατάρων (πρὸ 200 περὶπου ἐτῶν). Μόνον αἱ θυγατέρες τοιούτων οἰκογενειῶν δύνανται νὰ ἐλπίζωσιν, ὅτι δυνατόν νὰ γίνωσι ποτε αὐτοκράτειραι, ἡτοί νὰ εἰσαχθῶσιν εἰς τὸν αὐτοκρατορικὸν γυναικωνίτην. Μέχρι τῆς σήμερον ἐν τῇ πρωτεύουσιν ἐκάστης ἐπαρχίας ὑπάρχει ἀκριβὲς γενεαλογικὸς πῖναξ τῶν προνομιούχων τούτων οἰκογενειῶν. Ἐπειδὴ δὲ ὁ γενικὸς διοικητὴς τῆς ἐπαρχίας Μάγκ-Χιάγκ, περιλαμβανούσης καὶ τὰς ἐπαρχίας Κιαγκσοῦ, Κιαγκσῆ καὶ Ἀνχούη, ἀνῆκεν εἰς τοιαύτην οἰκογένειαν καὶ εἶχε θυγατέρα νεαρωτάτην καὶ περικαλλῆ, ἐξυμνουμένην καὶ λατρουμένην διὰ τὴν ὡραιότητά της ὑφ' ὅλων τῶν κατοίκων τῆς ἐπαρχίας, τὸ ἐθεώρησε καθήκον του ἱερὸν ν' ἀπέλθῃ μετ' αὐτῆς εἰς Πεκῖνον καὶ νὰ τὴν παρουσιάσῃ ἐνταῦθα τῷ Αὐτοκράτορι, ὡς ὑποψήφιον αὐτοῦ συμβίαν. Ὡς ἀνωτέρω ἐμνημονεύθη, πατήρ τε καὶ θυγάτηρ εὐρίσκοντο ἤδη καθ' ὁδὸν πρὸς τὴν πρωτεύουσιν τοῦ Κράτους, καὶ ὡς ἐλέγετο καὶ διεδίδετο ἀνὰ τὰ στόματα τοῦ λαοῦ, ἡ νεαρὰ αὕτη κόρη, ἔχουσα πολλὰ πνευματικὰ χαρίσματα καὶ τυχούσα ἐκτάκτως ἐπιμελελημένης ἀνατροφῆς, ἔμελλε ν' ἀποβῇ λίαν ἐπικίνδυνος ἀντίπαλος εἰς τὰς λοιπὰς ὑποψήφιους αὐτῆς συναδέλφους.

* * *

Ἐβδομάδες τινὲς παρήλθον ἀφ' ἧς ἐποχῆς εἶδομεν πρώτην φοράν τὴν ὑποψήφιον νύμφην τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Κίνας μετὰ παιδικῆς ἀφελείας περιπατοῦσαν ἐπὶ τοῦ καταστρώματος τοῦ πλοίου. Ἐσπέραν τινὰ τοῦ Μαΐου τὰς λαβυρινθώδεις ὁδοὺς τοῦ Πεκίνου διήρχετο μακρὰ συνοδία ἐπεστεγασμένων φορτηγῶν ἀμαξῶν, συρομένων ὑπὸ βοῶν. Ἐν αὐταῖς ἐκάθηντο αἱ θυγατέρες καὶ οἱ πατέρες τῶν οἰκογενειῶν, ὅσαι συνεμorfώθησαν πρὸς τὸ διάταγμα καὶ ἐστελλόν τοὺς νεαροὺς αὐτῶν βλαστοὺς πρὸς τὸν Μονάρχη. Αἱ ἄμαξαι ἦσαν ὑπὲρ τὰς ἑκατὸν καὶ ἐσταμάτησαν πᾶσαι ἐκτὸς τῶν τειχῶν τοῦ αὐτοκρατορικοῦ μεγάρου. Ὁρῶν βαθεὸς ἡνοίχθη αὐταῖς ἡ πρὸς βορρᾶν μεγάλη πύλη καὶ ταῖς ἐπετράπη νὰ εἰσελάσωσιν εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ μυστηριώδους παλατίου. Αἱ νεαραὶ ὑποψήφιαι νύμφαι μετὰ τῶν οδηγούντων αὐτὰς πατέρων εἰσάγονται εἰς τὴν ἐσωτερικὴν αὐλήν. Μετ' ὀλίγον δὲ ἀναφαίνεται καὶ ὁ νεαρὸς αὐτοκράτωρ, ἔχων εἰς τὸ πλευρὸν τὴν μητέρα του καὶ κατόπιν τοῦ μικρὰν λεγεῶνα εὐνούχων. Πλησιάζει εἰς μίαν τράπεζαν, ἐφ' ἧς κεῖνται μικραὶ ξύλιναι πλάκες, ἐφ' ἑκάστης τῶν ὁποίων εἶνε γεγραμμένον τὸ ὄνομα, ἡ ἡλικία καὶ ἡ καταγωγὴ μιᾶς ἐκά-

στης τῶν περισταμένων νεαρῶν δεσποινίδων. Ὁ Αὐτοκράτωρ ἐγείρει μίαν τῶν πλακῶν τούτων, ἀναγινώσκει τὸ ἐπ' αὐτῆς γεγραμμένον ὄνομα καὶ ἀμέσως εὐνούχοι τινες σπεύδουσι νὰ τῷ παρουσιάσωσι τὴν νεάνίδα, ἧς ἀνέγνω τὸ ὄνομα· συγχρόνως δὲ ὁ πατήρ καὶ ὁ διοικητὴς τῆς ἐπαρχίας, ὅθεν ὁρμᾶται ἡ κόρη, πίπτουσι πρηνεῖς κατὰ γῆς, ἕως οὗ ἀπολυθῶσιν ὑπὸ τοῦ κυριάρχου τῶν. Ἡ κόρη ἵσταται ὀρθία καὶ φέρεται ἐνδυμασίαν οὐχὶ πολὺ διαφορὸν ἐκείνης, ἣν ἔφερεν ἡ προμήτωρ ἡμῶν Εὐα μικρὸν πρὸ τοῦ νὰ ὑποπέσῃ εἰς τὸ προποταρικὸν ἀμάρτημα. Ὁ Αὐτοκράτωρ ἀποτείνει αὐτῇ ὀλίγας λέξεις καὶ ζητεῖ πληροφορίας παρὰ τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ διοικητοῦ. Ἐὰν δὲν τῷ ἀρέσῃ, ρίπτει ἀπλῶς τὴν πλάκα ἐντὸς κανίστρου καὶ διὰ τῆς χειρὸς νεύει εἰς τὴν κόρην, ὅτι δύναται ν' ἀπομακρυνθῇ. Ἐὰν δὲ ἡ νεάνις ἀνταποκρίνεται πρὸς τὴν ἐπιθυμίαν του, θέτει τὴν φέρουσαν τὸ ὄνομά της πλάκα μετὰ προσοχῆς εἰς ἰδιαίτερον μέρος, ἀφ' οὗ προηγουμένως γράφῃ ἐπ' αὐτῆς δι' ἐρυθρᾶς μελάνης τὸν ἀριθμὸν 1, 2 ἢ 3, κατὰ τὸν βαθμὸν τῆς εὐαρεσκείας του. Ἀφ' οὗ κατὰ τὸν ἀνωτέρω τρόπον ἐξετασθῶσι πᾶσαι αἱ ὑποψήφιαι νύμφαι, φέρονται πάλιν ἐκ τοῦ παλατίου εἰς τὴν πόλιν. Μετὰ τέσσαρας ἡμέρας τὰ μὴ τυχόντα τῆς αὐτοκρατορικῆς εὐνοίας κοράσια μανθάνουσι τὴν ἀτυχίαν τῶν καὶ λαμβάνουσι τὴν ἄδειαν ν' ἀπέλθωσι πάραυτα εἰς τὰ ἴδια. Τὰ λοιπὰ ὅμως μετ' ὀλίγας ἡμέρας ὑπεβλήθησαν εἰς δευτέραν καὶ ἐπιμελεστέραν ἐξέτασιν καὶ μόλις μετ' αὐτὴν ἀπεφασίσθη ὁριστικῶς εἰς τίνα ἐκ τῶν ἐκλεγεισῶν ἔπρεπε ν' ἀπονεμηθῇ ἡ τιμὴ τοῦ νὰ γίνῃ Αὐτοκράτειρα τῆς Σινικῆς. Ἐκτὸς τῆς νομίμου ταύτης συζύγου ἐκλέγει ὁ Αὐτοκράτωρ καὶ δύο ἐτέρας πρὸς ἀντικατάστασιν αὐτῆς καὶ τριάκοντα ἀκόμη συνένους. Καὶ τῶν τελευταίων τούτων ἡ θέσις εἶνε ἐπιζήλος, διότι, ἐὰν ἡ αὐτοκράτειρα ἀποθάνῃ ἡ μείνῃ ἄτεκτος, ἔχουσιν οὐκ ὀλίγας ἐλπίδας νὰ προβιβασθῇ μία ἐξ αὐτῶν εἰς Αὐτοκράτειραν. Ἀλλὰ καὶ αὗται ἔλαβον τὴν ἄδειαν μετὰ βραχείαν ἐν Πεκίνῳ διαμονὴν ν' ἀπέλθωσιν εἰς τὰς πατρίδας τῶν μετὰ τὴν παρατήρησιν ὅμως, ὅτι ἔπρεπε πάντοτε νὰ ᾔνη ἐτοιμοὶ νὰ ἐλθῶσιν εἰς τὴν αὐλήν τοῦ Πεκίνου, ἅμα ὡς λάβωσι πρόσκλησιν ὑπογεγραμμένην ὑπὸ τοῦ Αὐτοκράτορος.

* * *

Ἐν ἔτος σχεδὸν παρήλθεν ἀπὸ τῶν συμβάντων τούτων. Ἦτο περὶ τὰ μέσα τοῦ παρελθόντος Φεβρουαρίου. Ἀνὰ τὰς κρηπίδας καὶ τοὺς ὁδοὺς τῆς Σαγγάης ἐπεκράτει κίνησις καὶ ταραχή. Τῇ πρωΐᾳ τῆς 21. Φεβρουαρίου ἔπρεπε ὁ πρῶτος ἑαρινὸς στολίσκος, ἀποτελούμενος ἐκ δώδεκα ἀτμοπλόων, ν' ἀποπλεύσῃ πρὸς βορρᾶν. Περὶ λύχνων ἀφᾶς τῆς 20. τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ἡδύνατό τις ἀπὸ τῆς κρηπίδος „China Merchants“ νὰ διακρίνῃ φορεῖά τινα μεταφερόμενα ἐπὶ τοῦ ἀτμοπλόου „Χαϊά“, ἐφ' οὗ πρὸ ἐξ μηνῶν ὁ ἔβδομος πρίγκιψ εἶχεν ἐπιχειρήσει τὸν μέχρι τοῦ λιμένος τοῦ Ἀρθούρου πλοῦν. Ἐκ τῶν φορειῶν τούτων κατέβησαν δύο κυριαί, αἵτινες ἀμέσως ἔσπευσαν μετὰ πολλοῦ ζήλου νὰ βοηθήσωσι τρίτην τινὰ κυρίαν, εὐρίσκομένην ἐπίσης ἐντὸς παρομοίου φορείου. Ἐξ ἄλλου τινὸς τοιούτου κατῆλθεν ὑψηλὸς τις Μανδαρῖνος, συνοδεύων τὰς κυρίας ὡς „φύλαξ ἱππότης“. Ἀπᾶσα ἡ συνοδία αὕτη ἐπιβάσα τοῦ πλοίου κατῆλθεν ἀμέσως εἰς τὰ ἰδιαιτέρως χάριν αὐτῆς διατεταγμένα δώματα. Τὸ πρῶτ' ἡ ἐπαύριον ἐγκατέλειψε τὸ πλοῖον τὸν λιμένα κατευθυνόμενον πρὸς τὸ Τιετσίν. Ἐφῆρε δὲ — πράγμα ἄγνωστον μέχρις ἐκείνης τῆς ἡμέρας εἰς τοὺς κατοίκους τῆς

Σαγγάης — τὴν μέλλουσαν τῆς Κίνας αὐτοκράτειραν, τὴν χαρίεσσαν καὶ περικαλλῆ θυγατέρα τοῦ γενικοῦ διοικητοῦ τοῦ Κιαγξή, ἣν ὁ αὐτοκράτωρ εἶχεν ἐκλέξει ὡς σύζυγόν του τὸ παρελθόν ἔαρ καὶ ἦς ἡ τύχη, καθ' ὅλα τὰ φαινόμενα, δὲν θὰ ἦνε ὁμοία τῆς τῶν προκατόχων τῆς, νὰ μένῃ δηλαδὴ διὰ βίου περιωρισμένη, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν καθειργμένη ἐν τοῖς δώμασι τοῦ ἐν Πεκίνῳ αὐτοκρατορικοῦ μεγάρου. Ἡ νεαρά αὕτη κόρη τυχοῦσα εὐρωπαϊκῆς σχεδὸν μορφώσεως

καὶ ἀνατροφῆς καὶ καταγομένη ἐκ μιᾶς τῶν ἐπαρχιῶν ἐκείνων τοῦ Οὐρανίου Κράτους, πρὸς τὰς ὁποίας ἔχει τὸ πρόνομον νὰ συγκοινωνῇ ὁ εὐρωπαϊκὸς πολιτισμὸς, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα οὐκ ὀλίγον θὰ συντελέσῃ, ὅπως ἡ εὐρωπαϊκὴ πρὸς τὴν Κίναν ἐπικοινωνία ἐπακταθῇ ἔτι μᾶλλον καὶ ἀνοιγῶσιν εἰς τοὺς πεπολιτισμένους λαοὺς αἱ ἀπὸ αἰώνων κεκλεισμένοι εἰς αὐτοὺς πύλαι τοῦ πολυανθρωποτάτου καὶ εὐρυτάτου τῶν ἐπὶ γῆς κρατῶν.

ΟΙ ΔΥΟ ΦΙΛΟΙ.

— — — Εἶμαι τώρα γέρον καὶ ἀσθενὴς καὶ ἀναγκάζομαι πολὺ συχνότερα νὰ σκέπτομαι περὶ τοῦ θανάτου, ὁ ὁποῖος καθ' ἡμέραν πλησιέστερον ἔρχεται πρὸς ἐμέ. Σπανίως συλλογίζομαι τὸ παρελθόν, σπανίως στρέφεται πρὸς τὰ ὀπίσω τὸ νοερόν μου βλέμμα. Καὶ ὅμως ἐνίοτε — τὸν χειμῶνα, ὅταν ἀκίνητος κάθηναι πρὸ τοῦ φλέγοντος πυρὸς τῆς ἐστίας· τὸ θέρος, ὅταν μὲ βραδὺ βῆμα περιπατῶ ὑπὸ τὰ σκιερὰ τοῦ κήπου δένδρα, ἀφυπνίζονται ἐν ἐμοὶ ἀναμνήσεις προηγούμενων ἐποχῶν, συμβάντων, προσώπων. Ἀλλὰ δὲν μένουν ὅμως αἱ ἰδέαι μου προσηλωμέναι εἰς τὸ ὄριμον τμήμα τοῦ βίου μου καὶ εἰς τὰ ἔτη τῆς νεανικῆς μου ἡλικίας. Μὲ μεταφέρουν εἴτε εἰς τὴν νηπιακὴν, εἴτε εἰς τοὺς πρώτους χρόνους τῆς παιδικῆς μου ἡλικίας. Τὸ ἴδιον συμβαίνει καὶ τώρα· ἐνθυμούμαι τὸν ἑαυτόν μου δωδεκαετὴ παῖδα εἰς τὴν ἐξοχὴν παρὰ τῇ αὐστηρᾷ καὶ δυστρόφῳ μάμμῃ μου καὶ συγχρόνως ἀναπολῶ καὶ δύο μορφάς . . .

Ἐν τούτοις ἐπιτρέψατέ μοι νὰ διηγηθῶ τὴν ἱστορίαν μου μὲ τάξιν καὶ ἀλληλουχίαν.

I.

(1830.)

Ὁ γέρον ὑπηρέτης μας Φίλιππος, φέρων περὶ τὸν τράχηλόν του μάνδηλιον καὶ τα χεῖλη του ἔχων συνεσφιγμένα „διὰ νὰ μὴ ἐξέρχεται δι' αὐτῶν καμμία περιττὴ ἀναπνοή“ — καὶ ἐν μέσῳ τοῦ μετώπου του φαῖον θύσανον κόμης, εἰςῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιον ἀκροποδητή, ὑπεκλίθη καὶ ἐνεχείρισεν εἰς τὴν μάμμην μου μίαν μεγάλην ἐσφραγισμένην ἐπιστολήν.

Ἡ μάμμη ἐπέθηκε τὰς διόπτρας τῆς καὶ ἀνέγνωσε τὴν ἐπιστολήν . . .

— Εἶνε ἐδῶ ὁ ἴδιος; ἠρώτησε.

— Πῶς ὠρίσατε; ἠρώτησε δειλῶς ὁ Φίλιππος.

— Χαμένε ἄνθρωπε! Αὐτὸς ποῦ ἔφερε τὸ γράμμα . . . στέκεται ἀκόμῃ ἔξω;

— Αὐτὸς . . . αὐτὸς . . . κάθεται κάτω . . .

Ἡ μάμμη συνεκρότησε τὸ ἐξ ἡλέκτρου κομβολόγιόν τῆς . .

— Φέρε τον ἐδῶ . . . καὶ σύ, παλληκαράκι, εἶπε στροφόμενη πρὸς ἐμέ, νὰ μένῃς ἡσυχῶς.

Καὶ χωρὶς τῆς διαταγῆς τῆς ἐγὼ θὰ ἔμενον ἀκίνητος εἰς τὴν γωνίαν ἐπὶ τοῦ ὠρισμένου δι' ἐμὲ σκίμποδος.

Ἡ μάμμη μου πολὺ αὐστηρῶς μὲ μετεχειρίζετο.

Μετὰ πέντε λεπτὰ τῆς ὥρας εἰςῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιον ἀνὴρ τριακονταπεντάετης περίπου τὴν ἡλικίαν, μελανόθριξ, ἔχων τὸ πρόσωπον μελάγχρουν καὶ πλήρες οὐλῶν ἐξ εὐφλογίας, προεξεχούσας τὰς γνάθους, γρυπὴν τὴν ῥίνα καὶ πυκνάς τὰς ὀφρῦς, ὑπὸ τὰς ὁποίας μικροὶ φαῖοι ὀφθαλμοὶ ἐξέπεμπον τὸ ἡρεμον καὶ μελαγχολικὸν φῶς των. Τὸ χρῶμα καὶ ἡ

ἐκφρασις τῶν ὀφθαλμῶν τούτων δὲν ἀπετέλουν καμμίαν ἁρμονίαν πρὸς τοὺς λοιποὺς ἀνατολικοὺς τοῦ προσώπου του χαρακτήρας. Ὁ εἰσελθὼν ἔφερεν ἀρχαῖκὸν καὶ βαθυκόλπον μανδύαν. Ἐστάθη πρὸ τῆς θύρας καὶ ἔκλινε — μόνον τὴν κεφαλὴν.

— Ὀνομάζεσαι Βαβουρίνος; ἠρώτησεν ἡ μάμμη καὶ προσέθηκε κατ' ἰδίαν: „Μοῦ φαίνεται νὰ ἦνε Ἀρμένιος“.

— Μάλιστα, ἀπήντησεν οὗτος μὲ ὑπόκωφον καὶ μονότονον φωνήν. Εἰς τὴν πρώτην λέξιν τῆς μάμμης, εἰς τὸ ὀνομάζεσαι ἐκείνο συνεστάλησαν ὀλίγον αἱ ὀφρῦς του. Μήπως ἐπερίμενε νὰ τὸν ὁμιλήσῃ εἰς πληθυντικὸν ἀριθμὸν;

— Εἶσαι ῥώσσο; Καὶ ὀρθόδοξος;

— Μάλιστα.

Ὁ Μάμμη ἐπέθηκε τὰς διόπτρας τῆς ἐπὶ τῆς ῥινὸς καὶ περιεργάσθη αὐτὸν βραδέως ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν. Αὐτὸς ὅμως δὲν κατεβίβασεν ἐκ τούτου τοὺς ὀφθαλμούς του, ἀλλ' ἔθηκε τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν νώτων του.

Τὴν ἰδικὴν μου περιέργειαν ἐκίνησε πρὸ πάντων ἡ σιαγὼν του· ἦτον ὅλως διόλου ξυρισμένη . . . τόσον ὑποκύνους παρειάς καὶ τοιαύτην σιαγὼνα δὲν εἶχον ποτὲ ἀκόμῃ ἰδεῖ!

— Ὁ Ἰάκωβος Πέτροβιτς, ἠρχισεν ἡ μάμμη μου ἐκ νέου, σὲ συνιστᾷ εἰς τὴν ἐπιστολήν του ὡς νηφάλιον καὶ ἐργατικὸν ἄνθρωπον. Διὰ τί ὅμως σὺ παρήτηρες τὴν ὑπηρεσίαν του;

— Αὐτός, σεβαστὴ κυρία, εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του ἔχει ἀνάγκην ἀνθρώπων ἄλλου εἶδους . . .

— Ἄλλου . . . εἶδους; Αὐτὸ δὲν τὸ καταλαμβάνω.

Καὶ ἠρχισεν ἡ μάμμη πάλιν νὰ κροταλίξῃ μὲ τὸ κομβολόγιόν τῆς.

— Ὁ Ἰάκωβος Πέτροβιτς μοὶ γράφει ὅτι ἔχεις δύο παρὰξεναις ἰδιοτροπίαις. Τί ἰδιοτροπίαις λοιπὸν εἶνε αὐταῖς;

Ὁ Βαβουρίνος ἐκίνησεν ἐλαφρῶς τοὺς ὤμους.

— Δὲν εἶμαι εἰς θέσιν νὰ γνωρίζω τί αὐτὸς ἠδύοκῃσε νὰ ὀνομάσῃ ἰδιοτροπίαις. Πολὺ πιθανὸν τὸ ἰδίωμά μου, ὅτι . . . δὲν ὑποφέρω καμμίαν σωματικὴν τιμωρίαν.

Ἡ μάμμη κατελήφθη ὑπὸ ἐκπλήξεως.

— Πῶς; ὁ κ. Πέτροβιτς ἠθέλησε νὰ σὲ μαστιγώσῃ;

Τὸ μελάγχρουν πρόσωπον τοῦ Βαβουρίνου ἔγινεν ἐρυθροῦν μέχρι τῶν ἄκρων τῶν τριχῶν.

— Δὲν μ' ἐννοήσατε καλά, ἀξιοσεβαστος κυρία. Ἐχω τὴν ἀρχὴν νὰ μὴ ἐπιβάλλω καμμίαν σωματικὴν ποινὴν . . . εἰς τοὺς χωρικοὺς.

Ἡ μάμμη κατελήφθη ὑπὸ ἔτι μεγαλειτέρας ἐκπλήξεως καὶ ἀπὸ τὴν ἀπορίαν τῆς μάλιστα ὕψωσε καὶ τὰς χεῖρας.

— Ἄ ἔσση! εἶπεν ἐπὶ τέλους, καὶ κλίνασα ὀλίγον πλαγίως τὴν κεφαλὴν παρετήρησεν ἀπαξ ἔτι τὸν Βαβουρίνον μετὰ περιεργείας καὶ προσοχῆς. — Αὕτη λοιπὸν εἶνε ἡ ἀρχή